Bacheloroppgave

NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for språk og litteratur

Oda Eriksen Haugland

Nynorsk i opplæringen for voksne innvandrere

En metastudie av argumentasjonen for valg av målform i andrespråksopplæringen.

Bacheloroppgave i NORD2901
Veileder: Cecilie Slinning Knudsen
Juni 2020

NTNU
Kunnskap for en bedre verden

Oda Eriksen Haugland

Nynorsk i opplæringen for voksne innvandrere

En metastudie av argumentasjonen for valg av målform i andrespråksopplæringen.

Bacheloroppgave i NORD2901
Veileder: Cecilie Slinning Knudsen
Juni 2020

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for språk og litteratur

NTNU
Kunnskap for en bedre verden

Innholdsfortegnelse

1. Innledning 2

1.1 Problemformulering, bakgrunn og aktualitet 2

1.2 Oppbygging 3

2. Teoretisk perspektiv 3

2.1 Eksterne og interne faktorer 3

2.2 Motivasjon og holdninger 4

2.3 Språklige maktmekanismer 5

3. Analyse 6

3.1 Presentasjon av fagstoffet 6

3.2 Argumenter for opplæring i nynorsk i nynorskkommuner 7

3.3 Argumenter mot opplæring i nynorsk i nynorskkommuner 8

4. Drøfting 9

5. Konklusjon 10

Litteratur 11

1. Innledning

I dag har alle norske kommuner plikt til å tilby gratis norskopplæring (Introduksjonslova, 2005, §18) til utlendinger mellom 16 og 67 som har fått rett og plikt til deltakelse i gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap i til sammen 600 timer. De som har rett på opplæring har fått oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, kollektiv beskyttelse i massefluktsituasjon, begrenset oppholdstillatelse som medlem av barnefamilie, og begrenset oppholdstillatelse som enslig mindreårig (Introduksjonslova, 2005, §17).

Etter opplæringslova (1998) §2-5 kan elever i grunnskolen velge hvilken målform de vil benytte. Dette gjelder ikke for deltakere i voksenopplæring i norsk og samfunnskunnskap for utlendinger. Målformen er verken omtalt i introduksjonsloven, forarbeidet til loven, rundskrivet eller i Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (Kompetanse Norge, 2020). Siden spørsmålet om målform ikke er regulert i introduksjonslova (2005) eller forskriftene, betyr det at deltakerne ikke kan bestemme hvilken målform de skal bruke opplæringen. Deltakeren i norsk og samfunnskunnskap må derfor rette seg etter den målformen som opplæringsstedet har valgt, eller som kommunen har vedtatt (Kompetanse Norge, 2020). Siden de første norskkursene for voksne innvandrere kom på 70-tallet, har bokmål vært den dominerende målformen. Dette gjelder også de kommunene som har nynorsk som skole- og administrasjonsspråk (Fondevik & Osdal, 2018, s. 356).

1.1 Problemformulering, bakgrunn og aktualitet

Formålet til denne oppgaven er å belyse målformssituasjonen i voksenopplæringen for innvandrere i dag, og lage en referanseramme som kan brukes til å reflektere over undervisningen i norsk som andrespråk for språklige minoriteter. Jeg vil undersøke hva som er argumentene for og imot at målformen i norskopplæringen for voksne innvandrer skal være på nynorsk i kommuner der nynorsk er skole- og administrasjonsspråk (fra nå av kalt nynorskkommuner). For å besvare denne problemstillingen vil jeg gjøre en metaanalyse av forskning gjort på valget av målform i voksenopplæringen, og begrunnelsene som blir gitt for hvilken målform som er valgt av kommunen eller opplæringssenteret, og ønsket av elevene og lærerne.

Grunnen til at jeg har valgt å undersøke argumentasjonen for valg av målform i voksenopplæringen er fordi forskning og statistikk viser at bokmål er den dominerende målformen i norskopplæringen for voksne innvandrere, også for de som er bosatt i nynorskkommuner (Fondevik & Osdal, 2018, s. 356). Tall fra Kompetanse Norge (2020) viser at i 2018 var det rundt 32.000 voksne kursdeltakere i norsk og samfunnskunnskap, og bare fire

prosent av deltakerne som tok norskprøven vinteren 2019 valgte å ha prøven på nynorsk. I 2017 var det bare 51 av 113 nynorskkommuner som hadde et nynorsktilbud til voksne innvandrere (Fondevik & Osdal, 2018, s. 359). Disse tallene viser at bokmål er den rådende målformen i norskopplæringstilbudet for voksne innvandrer, og at det er svært få kommuner og opplæringsinstitusjoner som bruker nynorsk i opplæringen. Hvorfor er det slik?

1.2 Oppbygging

For å besvare problemstillingen vil jeg først ta for meg ulike teoretiske perspektiver som kan brukes til å beskrive og forklare argumentasjonen tilknyttet målformsvalget til kommuner og opplæringssentre. Etter det vil jeg presentere og begrunne hvilke artikler jeg har valgt for å undersøke problemstillingen. Deretter vil jeg gå gjennom argumentene for å ha opplæringen på nynorsk i nynorskkommuner. Videre tar jeg for meg argumenter som blir oppgitt for å ikke ha opplæringen på nynorsk i kommuner hvor det er administrasjonsspråket. Så vil jeg drøfte resultatene som har kommet fram i analysen, samt se på argumentasjonen i et teoretisk perspektiv. Etter drøftingen vil jeg komme med en konklusjon og en oppsummering på hva som er argumentene for og imot å ha nynorsk som målform i voksenopplæringen i nynorskkommuner.

2. Teoretisk perspektiv

Som Fondevik og Osdal (2018, s. 360) påpeker i artikkelen sin, er det er ikke en spesifikk teori om valg av målform i voksenopplæringen. Det finnes ulike teoretiske perspektiver som er relevante for å belyse og begrunne argumentasjonen som er benyttet i begrunnelsen av valget av målformen i andrespråksinnlæringen. Først skal jeg presentere de teoriene jeg mener er nødvendig for å kunne forklare og analysere resultatene senere i oppgaven. Det første jeg skal gå igjennom er faktorer som påvirker andrespråksinnlæring. For det andre jeg skal ta for meg er hvordan motivasjon og holdning kan innvirke på språkinnlæringen. Til slutt skal jeg presentere hvordan språklige maktmekanismer i et samfunn kan påvirke undervisningen for språklige minoriteter, som i dette tilfellet gjelder maktforholdet mellom de to målformene i norsk.

2.1 Eksterne og interne faktorer

Et relevant perspektiv er å se på faktorer som kan påvirke innlæringen av et andrespråk. Disse faktorene kan deles inn i to grupper kalt «eksterne» og «interne» faktorer. For denne oppgaven, som handler om målformsvalget i voksenopplæringen for utlendinger, er det de eksterne faktorene som er mest relevante, men de interne faktorene kan også påvirke valget eller ønsket

om målformen. Det disse faktorene har til felles er at de er medvirkende omstendigheter som kan påvirke oss når vi skal lære et nytt språk.

Fondevik og Osdal (2018, s. 360) skriver at eksterne faktorer er tilknyttet den sosiale konteksten til språkinnlærerne. Den sosiale konteksten for språksamhandling for andrespråksinnlærere vil ofte være klasserommet (Svendsen, 2020, s. 85), men det kan også være andre arenaer hvor de kan benytte andrespråket som for eksempel på kafé eller i butikken. De sosiale faktorene setter ofte rammene for hvor mye språklig input innlæreren møter, og denne mengden av språklig tilfang vil ha store konsekvenser for det språklige utbyttet (Fondevik & Osdal, 2018, s. 361). Om innlæreren har flere ulike kontekster hvor de kan øve og høre på målspråket, vil det øke inputen. Dette vil føre til et større språklig utbytte, enn om de bare får språkligsamhandling i et klasserom. Innvandrere som er bosatt i nynorskkommuner vil i større grad høre nynorsknære dialekter, og se mer skrevet på nynorsk når de er ute i lokalsamfunnet. Dersom de får opplæringen på nynorsk, vil de få et større språklig utbytte og mer input når de er i kontakt lokalsamfunnet. Samtidig kan innvandrerne som ikke er mye ute i lokalsamfunnet oppleve større input fra bokmål og bokmålsnære dialekter gjennom for eksempel media.

De interne faktorene kan ifølge Fondevik og Osdal (2018, s. 360) være personlighetstrekk, alder, evne og tidligere kunnskap som kan påvirke læringsutbytte. Et eksempel på dette er at en del innvandrere allerede har fått litt norskopplæringen før de bli permanent bosatt i en kommune. Om denne første opplæringen har vært på bokmål, besitter de en tidligere kunnskap som kan påvirke hvilken målform de foretrekker når de kommer til en nynorskkommune. Dersom opplæringssenteret opplever at det kommer mange som har tidligere kunnskap med bokmål, kan det føre til at undervisere og opplæringsinstitusjoner velger å fortsette med undervisning på bokmål.

2.2 Motivasjon og holdninger

De sosiale faktorene som er nevnt over er også med å påvirke holdningene, og bidrar til å legge grunnlaget for den individuelle motivasjonen for andrespråksinnlæringen (Fondevik & Osdal, 2018, s. 361). I denne oppgaven vil jeg operere med definisjonen på motivasjon som innstas og ønsket om å lære. Motivasjon er en avgjørende individuell faktor for språkinnlæring hos voksne innvandrere for å få et vellykket resultat (Fondevik & Osdal, 2018, s. 361). Fondevik og Osdal (2018, s. 361-362) trekker fram to ulike typer motivasjon som er sentral i språkinnlæring. Den første er instrumentell motivasjon som er knyttet til den praktiske målsettingen. Det går ut på at man trenger en grunn og et nytteformål for å lære seg språket. Et eksempel på det er at man

må bruke språket i forbindelse med jobb og utdanning. Om man jobber på en arbeidsplass hvor de fleste bruker en dialekt nær nynorsk, og benytter nynorsk som målform, kan det være en instrumentell motivasjon å lære nynorsk for å bli bedre integrert og funksjonell på arbeidsplassen. Dersom man ønsker å flytte til en kommune som har bokmål som målform, kan det være en motivasjon for å lære bokmål fordi det blir oppfattet mest nyttig.

Den andre typen motivasjon Fondevik og Osdal (2018, s. 362) bruker er integrativ motivasjon. Denne motivasjonen bygger på ønske om å være en del av målspråksamfunnet. Instrumentell og integrativ motivasjon overlapper hverandre ofte. Hvor ønsket om å bli en del av samfunnet har både er nyttig og et selvstendig ønske. Nyere forskning viser at motivasjonen i en læringsprosess vil være dynamisk og hele tiden i endring. (Fondevik & Osdal, 2018, s. 362). Det er også viktig å merke seg at motivasjonen hos innlærere forteller oss noe om innsatsen de legger i læringsprosessen, og ikke noe om læringsutbyttet.

Fondevik og Osdal (2018, s. 361-362) trekker fram holdninger som en annen faktor som kan påvirke språkinnlæringen hos innvandrere. Språkholdninger defineres som en innstilling som ligger til grunn for en positiv eller negativ vurdering av språk, språkvarieteter, og måter disse blir benyttet i samfunnet (Kulbrandstad, 2015, s. 249). Holdninger til språkinnlæreren, både knyttet til personer som bruker språket og trekk ved selve språket, er med på å hindre eller fremme motivasjonen. Holdninger og motivasjon kan påvirke ønsket om hvilken målform man ønsker å få opplæring i, og målformen kan påvirke holdninger og motivasjonen til språkinnlæringen.

2.3 Språklige maktmekanismer

I 2008 kom Kulturdepartementet med stortingsmeldingen *Mål og meining.* Et tema som blir drøftet i meldingen er språk og makt. Et sentralt budskap i stortingsmeldingen er at i maktutgreiingen til språket er en del av kulturen, og dermed formidler og avspeiler av dominansforholdet i samfunnet. Et eksempel på en slik språklig relasjon som overfører dominansforholdet i samfunnet er bokmåls dominans over nynorsk (Kulturdepartementet, 2008, s. 61). Det er mange maktmekanismer som er gjeldende i det daglige, men som ikke utøver formålsrettede handlinger. Når man snakker om språklig makt, handler det ofte om psykologiske og sosiale maktmekanismer. Disse mekanismene kan virke uavhengig av intensjonene til enkeltpersoner og grupper (Kulturdepartementet, 2008, s. 61).

I stortingsmeldingen er dominans et begrep som blir benyttet for å forklare forholdet mellom språk og makt. Definisjonen på dominans er en nedvurdering av språkbruk og språkformer som kan knyttes til utkantstrøk, lavere sosial status, eller på en annen måte vise

mindre prestisje hos de som forvalter hegemoniet (Kulturdepartementet, 2008, s. 68). Wold (2019) har gjort en metaanalyse av hvorfor elever i grunnskolen og på videregående bytter hovedmål fra nynorsk til bokmål. Et av forskningsfunnene hun gjorde var at de fleste ytringene tilknyttet nynorsk var negativt ladd. Dette viste seg ofte gjennom stigmatiserende ytringer som for eksempel handler om at nynorsk er gammeldags, brukerne er bønder, det er tvangsarbeid og en byrde for samfunnet (Wold, 2019, s. 84). Artikkelen til Wold viser at bokmål har en «vellykket» dominans over nynorsk fordi nynorsk er underordnet, og bokmål som dominerer blir det dominerende språket i samfunnet (Kulturdepartementet, 2008, s. 68). I dag antar man at antallet på nynorskbrukere ligger på mellom 10 til 15 prosent av befolkningen (Vikør, Jahr & Berg-Nordlie, 2020). En så tydelig forskjell mellom flertallet og mindretallet på norske språkbrukere viser at språksituasjonen i Norge er preget av et dominansforhold, men at det varierer i ulike deler av landet (Kulturdepartementet, 2008, s. 68). Et annet begrep stortingsmeldingen bruker for å forklare maktforhold ved språkbruk er hegemoni. Hegemoni er det å ha en definisjonsmakt som nesten er umerkelig slik at dominansen og makten virker helt selvfølgelig eller naturlig, og ikke må begrunnes (Kulturdepartementet, 2008, s. 68). Et eksempel på dette er i Wold (2019, s. 94) hvor det blir konkludert med at asymmetrien mellom bokmål og nynorsk utgjør et språklig hegemoni. Kulturdepartementet (2008, s. 68) trekker fram eksempelet at uttrykket «norsk og nynorsk» er opplagt for mange fordi bokmål er det normale for de og er dermed bare et annet ord for norsk.

3. Analyse

For å besvare problemstillingen i denne oppgaven om hva som er argumentene for og imot at målformen i norskopplæringen for innvandrer skal være på nynorsk i kommuner der nynorsk er skole- og administrasjonsspråk skal jeg gjennomføre en metaundersøkelse. En metaundersøkelse går ut på at man sammenstiller og sammenligner resultater fra ulike empiriske undersøkelser. Jeg vil kombinerer funn fra ulike enkeltundersøkelser som omhandler samme problemstilling og tematikk, og jeg vil presentere et mer helhetlig bilde over forskningen.

3.1 Presentasjon av fagstoffet

I denne oppgaven vil jeg ta utgangspunkt i eksisterende forskning om valg av målform i andrespråksopplæringen for voksne innvandrere. Fagstoffet jeg har valgt å benytte er bokkapittelet *Norsk som andrespråk = bokmål?* av Fondevik og Osdal (2018), arbeidsrapporten *Nynorsk i andrespråksopplæringa* av Grimstad og Osdal (2007) og artikkelen *Det norske*

språkmangfaldet og opplæringa i norsk som andrespråk av Heide (2017). Det som er viktig å bemerke med disse tre undersøkelsene er at de alle stiller seg positivt til at nynorskkommuner skal tilby voksenopplæring på nynorsk. Jeg vil først redegjøre for argumentene som støtter opplæring i nynorsk i nynorskkommuner, deretter vil jeg ta for meg argumentene som blir presentert mot å ha opplæringen på nynorsk i nynorskkommuner. Grunnen til at jeg har valgt å presentere argumentene samlet for og mot og ikke tekstene individuelt er fordi mange av argumentene er de samme, og det vil fører til færre gjentagelser i oppgaven.

3.2 Argumenter for opplæring i nynorsk i nynorskkommuner

Fondevik og Osdal (2018, s. 366) presenterer en spørreundersøkelse fra 2014 til 2016 som ledere av voksenopplæringsinstitusjoner har blitt bedt om å oppgi de viktigste grunnene til valget av målformen i opplæringssenteret benytter. Et argument for at norskopplæringen i nynorskkommuner burde være på nynorsk, er fordi det er viktig for integrering (t.d. jobb i kommunen) og at nynorsk ligger nærmest talemålet i kommunen. Deltakerne i voksenopplæringen burde oppleve et samsvar med det språket de lærer, og det de møter i arbeidslivet og lokalsamfunnet. Om man legger til grunn at talemålet i kommunen ligger nærme målformen, vil det å ha opplæring i nynorsk gjøre det enklere å forstå dialekten i lokalsamfunnet, og det kan ha en integreringsgevinst (Fondevik & Osdal, 2018, 356-357). Det å lære å snakke et språk som er fjernt fra talemålet i lokalsamfunnet, og som ikke blir brukt av institusjonene og av de fleste i kommunene, kan hindre integrering og øke fremmedgjøringen (Grimstad & Osdal, 2007, s. 12-13) Grimstad og Osdal (2007, s. 20) henviser til en undersøkelse som viser at innvandreren som var i arbeid eller gift med nordmenn som i størst grad ønsket opplæring på nynorsk. Et annet argument er at foreldre burde lære samme målformen som barna i skolen (Fondevik & Osdal, 2018, s. 366). Dette bekrefter også undersøkelsen Grimstad og Osdal (2007, s. 20) legger fram. For den viser at den største motivasjonen til flyktninger for å lære nynorsk er først og fremst knyttet til ønsket om å hjelpe barna med lekser. Et annet argument som blir oppgitt er at nynorsk er etterspurt av deltakerne. Det at lærermiddelssituasjonen blir beskrevet som tilfredsstillende er også et argument som kommer fram i undersøkelsen (Fondevik & Osdal, 2018, 366).

Det som er felles for nesten alle argumentene for nynorsk i undersøkelsen er tanken om at det å kunne nynorsk i nynorskkommuner fremmer integrering, og vil styrke tilhørighetsfølelsen. Det mener også lederne i voksenopplæringen som ble spurt i spørreundersøkelsen (Fondevik & Osdal, 2018, s. 367). Undersøkelsen til Fondevik og Osdal (2018, s. 369-370) besto også av å ha samtaler med personer fra ulike innvandrergrupper som

hadde norskopplæring i nynorskkommuner. Det som var felles for de som helst ville ha opplæring på nynorsk var at de hadde mer kontakt med nordmenn og var bedre integrert i lokalsamfunnet. En informant fremhevet at siden det er større tilgang på bokmål er det enklere å lære det på egenhånd om man ønsker det, og man burde få den formelle opplæringen på nynorsk fordi det var vanskeligere å lære på egenhånd (Fondevik & Osdal, 2018, s. 370).

3.3 Argumenter mot opplæring i nynorsk i nynorskkommuner

Fondevik og Osdal (2018, s. 366) presenterer også argumenter som lederne av opplæringsinstitusjonene bruker for å ha bokmål som målform i norskopplæringen i nynorskkommuner. Hovedargumentet for å ha opplæringen på bokmål er på grunn av læremiddelsituasjonen. Siden voksenopplæringen ligger under introduksjonsloven (2005), og ikke opplæringslova (1998) er det ikke krav om parallellutgaver av læreverk på begge målformene, som er at krav for læreverk tilegnet grunnskolen og videregående. For voksne innvandrere kom ikke det første fullstendige læreverket på nynorsk før i 2003 (Fondevik & Osdal, 2018, s. 356). Selv om man i dag er det et større utvalg av nynorske læreverk er større i dag (Fondevik & Osdal, 2018, s. 359). Lærebøker er dyre, og mange kommuner og opplæringssentre oppgir at de ikke har råd til å skifte ut læreverket de bruker i dag (Fondevik & Osdal, 2018, s. 367). Heide (2017, s. 17) har undersøkt hvordan læreplaner, lærebøker og faglitteratur for norskopplæringen til voksne innvandrere håndterte den store variasjonen i norsk. Han konkluderer med opplæringsapparatet har jobbet lite med å hjelpe deltagerne i møte språkvariasjonene i landet (Heide, 2017, s. 24). I analysen av læreverk fant Heide (2017, s. 19) at alle læreverkene gjennomførte en skriftnorm og lydfiler med svært skriftnær opplesning av tekstene. Læreverkene har stort sett formidlet bokmål med normert østnorsk uttale, eventuelt nynorsk normalmål på dialekt har fått svært liten plass (Heide, 2017, s.17). Dette viser at det fremdeles er et stykke igjen til man har helt fullverdige læreverk for voksne innvandrere som bruker nynorsk, og er bosatt i kommuner hvor lokalbefolkningen oftest har en dialekt nær nynorsk.

Tilgangen på den språklige inputen er et annet argument for å ha opplæringen på bokmål. Siden bokmål har en dominans i det norske skriftmateriale, og det er en mangel på input på nynorsk utenfor opplæringen gjennom for eksempel media, TV og nett (Fondevik & Osdal, 2018, s. 367). I intervjuet av voksene innvandrere sa flertallet at de ville ha valgt bokmål som målform om de fikk bestemme. De som foretrakk å lære bokmål hadde lite kontakt med nordmenn i lokalsamfunnet (Fondevik & Osdal, 2018, s. 368). Noen av argumentene de trakk fram var at de hadde planer eller ønsker om flytting til bokmålskommuner, eller at de har lært

bokmål før, og de trodde bokmål var lettere å lære enn nynorsk (Fondevik & Osdal, 2018, s. 366). I undersøkelsen til Grimstad og Osdal (2007, s. 16) ble det oppgitt at hovedgrunnen til å ha opplæringen på bokmål fordi de ville holde fram med den målformen de hadde lært fra før. Undersøkelsen viste også at mange lærere pekte på en tendens til at innvandrere ofte forlater distriktene for å bosette seg i byene. Derfor mener mange lærere at det er mest fornuftige å ha norskopplæringen på bokmål (Grimstad & Osdal, 2007, s. 16).

4. Drøfting

I denne delen av oppgaven vil jeg se på argumentene som kommer fram i empirien i et teoretisk perspektiv. Datamaterialet viser at det er de eksterne faktorene som legger grunnlaget for argumentasjonen både for og imot å ha voksenopplæringen på nynorsk i nynorskkommuner. Dette gjelder særlig den sosiale konteksten til språkinnlæring. Forskningen viser at det er de som er best integrert i lokalsamfunnet, og som har mest kontakt med nordmenn, som ønsker å ha opplæringen på nynorsk om de er bosatt i en nynorskkommune. Det kan for eksempel være personer som er gift med nordmenn eller arbeidsinnvandrere som må forholde seg til nynorsk på arbeidsplassen. Disse personene får en større språklig input utenfor klasserommet. Det som er felles med de som ønsker opplæring på bokmål er at de er mindre integrerte i lokalsamfunnet, og har mindre kontakt med nordmenn. De får mindre språklig input utenfor undervisningen. På grunn av at bokmål har et språklig hegemoni i det norsk samfunnet kan det hende at de som har mindre kontakt med lokalsamfunnet får mer input av bokmål og vil oppleve at det er den målformen som er mest nyttig og relevant for dem.

Det har også vist seg at de interne faktorene kan påvirke hvilken målform man ønsker å få undervisningen på. For noen av de som ble intervjuet av Fondevik og Osdal (2018) var tidligere kunnskap en grunn til at de ville ha undervingen på bokmål. Mange hadde fått den første norskopplæringen på bokmål og ønsket ikke å skifte. Noen oppga også at de hadde planer eller ønske om å flytte til mer sentrale områder hvor bokmål er det dominerende skriftspråket.

Argumentene for valg av målform i voksenopplæringen som har kommet fram i empirien kan begrunnes i både integrativ og instrumentell motivasjon. Det er særlig den instrumentelle motivasjonen som ser ut til å dominere på begge sidene. Eksempel på dette er de som vil ha nynorsk som målform begrunner dette med ønsket om å bli godt integrert i lokalsamfunnet, og hjelpe barna med lekser. For de som er mot undervisning på nynorsk trekker fram at de ønsker å flytte, kommunisere med andre innvandrere og bedre muligheter til å studere videre. Den integrative motivasjonen kommer også fram i argumentasjonen. Det gjelder særlig de som ønsker nynorsk. For de blir ofte beskrevet som bedre integrert og har større tilknytning

til lokalsamfunnet i empirien. Man kan anta at de ønsker å kunne identifisere seg med medlemmer av samfunnet rundt.

For alle studiene jeg har undersøkt er det mangelen på læremiddel som har vært den største utfordringen for å ha undervingen på nynorsk. Med et mangelfullt og utilstrekkelig læreverktilbud har bokmål også fått hegemoni over andrespråksinnlæringen. Det har blitt etablert som praksis at undervisning for minoritetsspråklige skal være på bokmål. Maktforholdet mellom bokmål og nynorsk har ført til en skjevfordeling av læremiddel, og mangelen på etterspørsel har ført til mindre satsning på læreverk som igjen fører til mindre etterspørsel, og det har ført til en ond sirkel.

5. Konklusjon

Det jeg ønsket med denne oppgaven var å gjennomføre en metaanalyse som skal redegjøre for argumentene for og mot å ha norskopplæring for voksne innvandrere på nynorsk i de kommunene som har nynorsk som målform. Nytteperspektivet og den instrumentelle motivasjonen synes å ligge bak de fleste argumentene rundt det å ha opplæring i nynorsk, både for og mot. Det er tydelig at kontakten mellom innvandreren og lokalsamfunnet har stor påvirkning på motivasjonen og ønsket om målform. Alle undersøkelsene som ble nevnt i kapittel tre konkludere med at voksne innlærere vil tjene på å ha nynorsk som opplæringsmålform om det er målform i kommunen de er bosatt i. Det er særlig sammenheng mellom nynorsk og likheten til dialektene i disse kommunene, som kan minske avstanden mellom innvandrerne og innbyggerne i lokalsamfunnet og hindre oppblomstringen av parallelle språksamfunn. Det er tydelig at læremiddelsituasjonen burde bli forbedret, og at de voksne innvandrerne, som elever i grunnskolen og videregående, burde ha muligheten til å velge den målformen de selv ønsker. Samtidig er jeg ikke naiv. Det at flere hundre kommuner må omstille tilbudet de har i dag vil være kostbart, samt krevende for lærerne som kanskje må forholde seg til en klasse hvor deltakerne benytter ulike målformer.

Litteratur

Fondevik, B. & Osdal, H. (2018). Norsk som andrespråk = bokmål? I A. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling* (s. 356-378). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Grimstad, B F. & Osda, H R. (2007) *Nynorsk i andrespråksopplæringa.* Volda: Høgskulen i Volda og Møreforskning Volda.

Heide, Eldar. (2017). Det norske språkmangfaldet og opplæringa i norsk som andrespråk. *Norsklæreren* (3), (s.16-27). https://static1.squarespace.com/static/5d00b418d9cad80001fc3882/t/5d68dc4cb3cf300001b14b3a/1567153229335/NL3-17_Heide.pdf

Introduksjonsloven. (2005). Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (LOV-2003-07-04-80). Hentet fra https://lovdata.no/lov/2003-07-04-80

Kompetanse Norge. (2020). Statistikkbanken. Hentet 27. mars 2020 fra http://status.vox.no/webview/?language=no

Kompetanse Norge. (2020, 12. februar). Temaside for lærarar som gir vaksne innvandrarar opplæring på nynorsk. Hentet fra https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/nynorsk/

Kulbrandstad, L. A. (2015). Språkholdninger. *NOA Norsk som andrespråk*, 30 (1-2), (s. 247-283). Hentet fra http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/1190/1180

Kulturdepartementet. (2008). Mål og meining— Ein heilskapleg norsk språkpolitikk. (Meld. St. nr. 35(2007-2008)). Hentet fra https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-35-2007-2008-/id519923/?ch=5

Mållova. (1980). Lov om målbruk i offentleg teneste (LOV-1980-04-11-5). Hentet fra https://lovdata.no/lov/1980-04-11-5

Opplæringslova. (1998). Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (LOV-1998-07-17-61). Hentet fra https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61

Svendsen, B. A. (2018). Sosiokulturell andrespråkslingvistikk. I A. H. Gujord & G. T. Randen (Red.), *Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling* (s. 77-106). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Hentet fra https://www.hf.uio.no/multiling/personer/kjernegruppe/benteas/artikler/bas.03-kapittel-3-svendsen.pdf

Vikør, L. S., Jahr, E. H. & Berg-Nordlie, M. (2020, 6. mars). Språk i Norge. I *Store Norske leksikon.* Hentet fra https://snl.no/spr%C3%A5k_i_Norge

Wold, I. (2019). Kvifor ikkje nynorsk? *Målbryting: Språk og skole* (10), 77-99. https://doi.org/10.7557/17.4825

NTNU

Kunnskap for en bedre verden